ACTUALITAT | | Actualitzat el 09/02/2019 a les 18:00

Per què hi ha tantes agressions sexuals de joves? «Es necessiten referents masculins feministes»

En només dos anys les agressions masclistes comeses per menors de 14 a 17 anys s'han incrementat un 45% a Catalunya. La psicòloga especialitzada en adolescència Laia Sala i la psicòloga i sexòloga Elena Crespi, col·laboradores del consultori d'Adolescents.cat, apunten en aquesta entrevista possibles causes que poden explicar una tendència preocupant.

- L'increment d'agressions masclistes comeses per menors d'edat vol dir que els agressors cada cop són més joves?

- Laia Sala: No sé si els agressors són cada cop més joves o bé cada cop hi ha més consciència de què és una agressió i, per tant, les noies denuncien més. Hi ha noies que tenen molt clar el feminisme i marquen molt els seus límits i la reacció d'alguns nois davant d'això és atacar. A més, els nois d'aquesta edat no saben lligar d'una manera que no sigui masclista. En aquest sentit hi ha una falta de referents masculins feministes i la seva manera de lligar és insistir fins que la noia cau. I, si no, la fan caure.

Laia Sala: "Els nois no saben lligar d'una manera que no sigui masclista"

- Elena Crespi: Jo crec que el que ha augmentat és el nombre de denúncies. Les agressions ja es produïen abans i no es denunciaven. Ara s'està creant el clima per poder denunciar i sentir que

socialment tindràs suport un cop facis el pas. Tot just estem a l'inici d'aquest procés però les noies ja tenen més capacitat per discriminar què és un assetjament sexual, per exemple.

- Els missatges que reben els adolescents se centren massa en les precaucions que han de prendre les noies i massa poc en el comportament que haurien de tenir els nois?

- L.S.: Totalment. Se centren a detectar què és masclisme però no en com no ser masclista. No es donen alternatives i les campanyes tradicionals reforcen els rols establerts pel patriarcat. L'agressor és algú difús però no s'enfoca. El que cal transmetre és que si els nois tenen actituds que poden ser pròpies d'un agressor, cal treballar-ho. És la mateixa feina que cal fer amb els comportaments racistes, és necessari que ens autorevisem.

- E.C.: Rotundament sí. Les dones, des de petites, hem viscut històricament sentint missatges com "vigila com et vesteixes", "no passis per aquest carrer", "avisa'm quan arribis"... En canvi als nois en cap moment se'ls diu que no poden assetjar una dona, tocar-li el cul o violar-la. No és un missatge que socialment s'estigui transmetent, i precisament és el canvi de xip que hem de fer.

- El cas de la Manada ha influït sobre la manera que els adolescents tenen de percebre la violència sexual?

-L.S.: A través del cas de la Manada els adolescents han percebut la sensació d'impunitat. Han anat a judici però no han estat castigats. Jo faig tallers de violència masclista, identitat i feminisme als instituts, i he notat que quan es parla del cas només ho fan les noies. Els nois normalment no critiquen els membres de la Manada i ho tracten com un fet aïllat. En resum, no se senten interpel·lats pel cas i fins i tot, mentre dura la conversa, alguns nois desconnecten. D'altres intenten qüestionar constantment el punt de vista de les noies. Sí que em trobo amb nois que estan molt conscienciats, però la seva veu no s'escolta a classe. Els costa molt opinar i, si ho fan, seran apartats del grup.

"Elena Crespi: Als instituts encara hi ha nois que qüestionen la víctima de la Manada"

- E.C.: El cas ha canviat la percepció de les noies sobre la violència sexual. Tothom coneix el cas, les proves, se sap que van gravar la violació i que després ho van explicar. I a sobre es qüestiona la noia. Això fa veure el poc suport que deuen rebre víctimes de casos menys coneguts. Als tallers que faig als instituts veig com hi ha nois que, tot i la informació de què disposem, continuen qüestionant la víctima de la Manada. Vivim en una societat patriarcal on ens han educat amb la impunitat de l'home. Poden fer-ho tot i si volen aconseguir una dona, poden. En canvi, el missatge és que les dones provoquen. Encara ara els joves tenen poc clar que només un *sí* pot donar pas a una relació consentida.

- Com es pot treballar des de les escoles i els instituts per reduir les xifres d'adolescents agressors?

- L.S.: Encara estic buscant la manera de connectar amb els nois. Costa molt trobar referents masculins que representin un exemple positiu i els adolescents ho necessiten. Hem de Fomentar el debat i l'autoconeixement i, sobretot, no deixar-ne passar ni una. A casa també s'ha de treballar, començant quan els fills són ben petits, amb els contes que els llegim, per exemple. No sé si la solució és prohibir contes amb rerefons masclista com la *Blancaneus* o *La Ventafocs* o bé analitzar-los des d'una perspectiva crítica.

- E.C.: La clau és l'educació que reben a casa. Mares i pares han de fer un esforç per no educar

des del sexisme. Als instituts cal canviar els materials educatius i a les escoles deixar d'explicar a la canalla contes com *La rateta que escombrava l'escaleta*. El model educatiu actual és sexista des del minut zero. S'ha de fer molta incidència i començar a educar de manera inclusiva en el currículum escolar, parlant de gènere de manera més directa i estructural, no amb xerrades i tallers puntuals. Ens hi juguem el tipus de relacions sexafectives que tindran els adults del futur.